

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1715/2024
30.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и једног кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Владимира Милановића, Сеада Спаховића и Јелене Митровић, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К 66/22 од 12.02.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1н 586/24 од 26.09.2024. године, у седници већа одржаној дана 30.01.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Владимира Милановића и Сеада Спаховића поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К 66/22 од 12.02.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1н 586/24 од 26.09.2024. године.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољен, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Јелене Митровић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К 66/22 од 12.02.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1н 586/24 од 26.09.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини К 66/22 од 12.02.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, за која су му утврђене казне затвора у трајању од 1 (једне) године и 2 (два) месеца и кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 2 (две) године и 8 (осам) месеци, коју ће издржати по правноснажности пресуде, када буде лишен слободе.

Истом пресудом одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног, а о висини истих, суд ће одлучити посебним решењем по

правноснажности пресуде, док су малолетне оштећене преко законске заступнице, мајке ББ, као и оштећена ББ, ради остваривања имовинскоправног захтева упућене на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1н 586/24 од 26.09.2024. године одбијене су као неосноване жалбе ОЈТ у Јагодини и бранилаца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости поднели су браниоци окривљеног АА:

- адвокат Владимир Милановић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и 2) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да исте преиначи у корист окривљеног. Предложио је да буде обавештен о седници већа и да се извршење правноснажне пресуде одложи,

- адвокат Сеад Спаховић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане пресуде у погледу правне квалификације и одлуке о казни, тако што ће окривљеног осудити за једно продужено кривично дело из члана 194. Кривичног законика и преиначити исте у погледу изречене кривичне санкције односно окривљеном изрећи јединствену умањену казну. Предложио је да се извршење казне окривљеном одложи до доношења коначне одлуке Врховног суда,

- адвокат Јелена Митровић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП и члана 37. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев као основан и укине побијане пресуде и предмет врати другом већу првостепеног суда на поновно поступање.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Владимира Милановића и Сеада Спаховића су неосновани, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Јелене Митровић је недозвољен.

Образлажући истакнуту повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, бранилац окривљеног АА, адвокат Владимир Милановић наводи да нижестепени судови нису поштовали принцип конзумпције тежег кривичног дела - из члана 194. став 3. Кривичног законика у односу на кривично дело из члана 194. став 1. Кривичног законика, па је окривљени оглашен кривим због два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и једног из члана 194. став 1.

Кривичног законика, иако су његове радње једино могле бити квалификоване као једно кривично дело из члана 194. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, а с обзиром на квалификаторне околности које су утврђене у првостепеној пресуди, а које указују на јединство дела, у контексту породице, као заштитног објекта. Према ставу браниоца, у конкретном случају иако је радња предузета према више чланова породице, постоји само једно кривично дело насиље у породици, јер заштитни објекат није појединац као такав, већ породица и породични односи у целини.

Истичући као разлог подношења захтева одредбу општег карактера из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, исти став у поднетом захтеву изнео је и бранилац окривљеног АА, адвокат Сеад Спаховић, суштински указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, навођењем да породица представља једну целину и као таква трпи исти степен угрожавања без обзира на то колико је чланова породице угрожено радњом извршења кривичног дела, те да сходно томе број пасивних субјеката, не може за собом повлачити и број кривичних дела, због чега без обзира да ли се предметно кривично дело, као континуирано насиље у породици, може третирати као продужено или трајно, оно увек остаје једно дело, без обзира на број чланова породице који трпе насиље.

Наиме, исти наводи о повреди кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, били су предмет разматрања Апелационог суда у Крагујевцу, који је поступао, између осталих и по жалбама бранилаца окривљеног АА, изјављеним против првостепене пресуде. Апелациони суд у Крагујевцу, као другостепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе, на страни 5., у другом ставу образложења пресуде изнео у свему јасне, детаљне и аргументоване разлоге, налазећи да су пасивни субјекти кривичног дела из члана 194. Кривичног законика, чланови породице, а не породица као таква, па како је последица овог кривичног дела угрожавање спокојства, телесног интегритета и душевног стања члана породице, потребно је пружити личну кривично правну заштиту од насиља сваком од чланова породице, због чега радње учињене према појединим члановима породице, не губе своју индивидуалност и правну самосталност, које разлоге Врховни суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Наиме, када се има у виду да насиље у породици из члана 194. Кривичног законика представља кривично дело које је управљено према личности, те да из чињеничног описа кривичних дела утврђених у изреци правноснажне пресуде произилази да је у конкретном случају окривљени у три временски одвојена догађаја предузео одвојене радње извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. Кривичног законика према три различита пасивна субјекта, и то према својим малолетним ћеркама и према супрузи, то је по оцени Врховног суда, правилан став нижестепених судова, да се у конкретном случају не може радити о једном кривичном делу насиље у породици из члана 194. Кривичног законика, како се то неосновано истиче у поднетим захтевима бранилаца, већ се у радњама окривљеног стичу сва законска обележја бића два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, учињена према ћеркама - малолетним оштећенима ВВ и ГГ и једног кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, учињеног према супрузи - оштећеној ББ, како је његове радње правилно правно квалификовао првостепени суд.

Због наведеног, наводи захтева бранилаца окривљеног АА, адвоката Владимира Милановића и адвоката Сеада Спаховића, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, од стране Врховног суда, оцењени су неоснованим.

У поднетом захтеву, бранилац окривљеног АА, адвокат Владимир Милановић, као разлог подношења истог, наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца. Међутим, истакнуту повреду закона именовани бранилац образлаже тиме да је остало нејасно да ли је вештачење обавезно у правцу налога из наредбе јавног тужиоца и оспорава чињенична утврђења суда, на који начин указује на повреду члана 440. ЗКП..

Поред овога, овај бранилац у захтеву наводи повреду одредбе члана 15. ЗКП, док осталим наводима захтева указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, интерпретирањем законског текста ове одредбе, као и на повреду одредбе члана 395. ЗКП, истицањем да суд није прихватио поједине доказне предлоге одбране, чиме је окривљеног довео у неравноправан положај.

Такође, бранилац у образложењу захтева, правноснажну пресуду оспорава и у погледу одлуке о казни, изношењем сопственог мишљења у погледу ублажавања и одмеравања казне окривљеном, који наводи, по оцени Врховног суда, представљају повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП

Како битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреде чланова 15., 395., 440. и 441. став 1. ЗКП, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом прописане разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева браниоца окривљеног, адвоката Владимира Милановића, који по својој садржини представљају повреде наведених чланова, није упуштао.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Јелена Митровић се у поднетом захтеву за заштиту законитости, позива на одредбу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 37. ЗКП. Међутим, одредбу општег карактера из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац у захтеву не опредељује навођењем конкретне повреде закона у смислу члана 485. став 4. ЗКП, већ наводима захтева пре свега указује да је изрека правноснажне пресуде неразумљива, обзиром да се из исте не може утврдити када и на који начин је окривљени извршио кривична дела која су му стављена на терет, а која су према ставу браниоца бланкетног карактера, иако то нису, док су у истој садржана непрецизна и паушална описивања догађаја попут препричавања, као и понављања из којих произилази да је окривљени радњу извршења вршио на идентичан начин према обе ћерке, али не једном радњом, већ у различитом временском периоду, што је животно неприхватљиво, што по оцени Врховног суда, представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Истицањем повреде одредбе члана 37. ЗКП и навођењем да су у поступку учествовале судије које и тужиоци који нису смели, обзиром да не поседују сертификат за рад са малолетницима, по оцени Врховног суда, бранилац Јелена Митровић указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) ЗКП.

У поднетом захеву исти бранилац надаље указује на пропуст суда да на поуздан начин утврди да је окривљени упутио претње малолетним оштећенима, које конкретно речи им је упутио и у чему се састоји физички насртај и када се догодио. Такође, према ставу браниоца, суд није утврдио постојање страха и узнемирења код малолетних оштећених, које је у узрочно последичној вези са понашањем оца, износећи при томе сопствени став да чак и у случају да је постојање таквог страха и узнемирења утврђено, то нужно не представља извршење кривичног дела насиље у породици. С тим у вези, бранилац оспорава доказе изведене у редовном поступку и њихову оцену, посебно одбрану окривљеног и вештачење, које је, како то наводи бранилац, обављено по принципу шаблона и преписивања изјава датих пред ОЈТ у Јагодини, уз истицање да је суд у циљу потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања морао да разматра и утврди чињеницу да ли се малолетне оштећене уопште сећају периода који обухвата радњу извршења кривичног дела, као и њихову душевну зрелост, квалитет говора, склоност ка маштарењу и слично, те друге социјалне карактеристике, а што у овом кривичном поступку није учињено, па су повређене одредбе закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица које се односе на заштиту малолетних лица као оштећених у кривичном поступку (чл. 150, 151. и 152).

Из наведеног произилази да бранилац Јелена Митровић у захтеву, оспоравајући чињенично стање у правноснажној пресуди налазећи да је исто неразјашњено и погрешно утврђено, суштински износи сопствено мишљење да током поступка није доказано да је окривљени извршио кривична дела за која је оглашен кривим, уз изношење сопствене анализе и оцене доказа, посебно одбране окривљеног и исказа оштећених и сопствене верзије предметних догађаја, као и пропуста које је према ставу браниоца суд учинио руководећи главним претресом, те сопствених чињеничних закључака у погледу доказаности чињеница које се тичу радњи извршења, супротних чињеничним утврђењима и закључцима суда у правноснажној пресуди. Захтевом се такође истиче да је код претежно истоврсног чињеничног описа, окривљеног требало теретити за једно кривично дело, а не за три. Овакви наводи браниоца, по оцени Врховног суда, представљају повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Јелена Митровић у захтеву истиче и повреду одредбе члана 1. ЗКП, са образложењем да је окривљеном онемогућено да изнесе своју одбрану и изјасни се о доказима који га терете, да буде укључен у поступак вештачења малолетних оштећених, и да делотворно оспори налаз и мишљење вештака, а што је имало за последицу да је окривљеном ускраћена прилика да изнесе све доказе пред судом, како би његова одбрана била потпуна, и у том смислу истиче да током поступка нису изведени сви докази који су предложени у оптужном акту, док су поједини доказни предлози одбране одбијени, што по налажењу Врховног суда представља повреду одредбе члана 395. ЗКП.

Захтевом овог браниоца, правноснажна пресуда оспорава се и у погледу одлуке о кривичној санкцији, изношењем сопственог мишљења да казна затвора на коју је окривљени осуђен није правилно одмерена и да је услед постојања олакшавајућих околности на страни окривљеног, а у одсуству отежавајућих околности, суд био у обавези да окривљеном ублажи казну до граница максималног ублажавања. Ови наводи, по оцени Врховног суда, представљају повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП.

Како је право окривљеног да преко свог браниоца, поднесе захтев за заштиту законитости због повреде закона, ограничено у погледу разлога за подношење захтева, само на повреде које су таксативно набројане у ставу 4. члана 485. ЗКП, то Врховни суд налази да битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) и 11) ЗКП и повреде чланова 395, 440 и 441. став 1. ЗКП не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости, због чега је, захтев браниоца окривљеног АА, адвоката Јелене Митровић, оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Владимира Милановића и Сеада Спаховића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтеве ових бранилаца одбио као неосноване, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Јелене Митровић, одбацио на основу одредаба члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП и донео одлуку као у ставу првом и другом изреке ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић